

18 september 2019

IBEN nr. 11-2019

ING Belgium Economic Newsletter

Belgen onverschillig tegenover cryptomunten

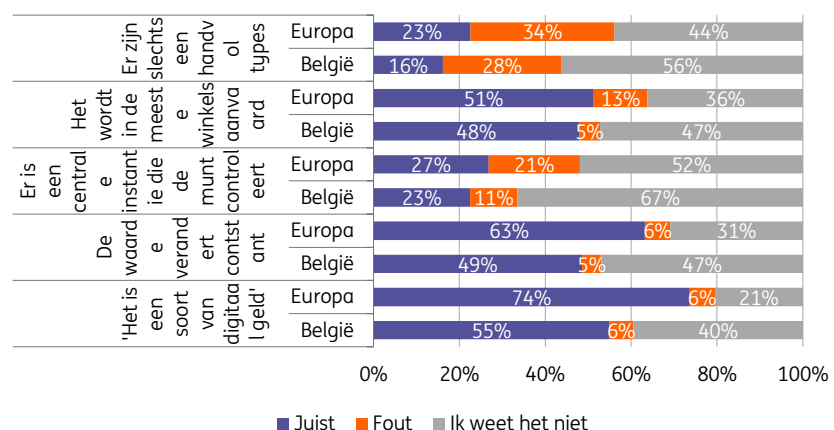
De cryptomunten en andere digitale munten bleven in 2019 de actualiteit overheersen. De daling van de bitcoin in het begin van het jaar, de aangekondigde lancering van de libra en het debat over wat de kenmerken zijn van een veilige haven waren niet weg te branden uit het nieuws en de debatten. Toch lijkt dit debat de gemiddelde Belg hoegenaamd niet bezig te houden, die weinig interesse lijkt te hebben in cryptomunten. Weinigen van hen begrijpen echt wat een cryptomunt is en nog minder onder hen zijn bereid om ze te gebruiken voor hun dagelijkse uitgaven. Dat is de conclusie die we trekken uit de grote internationale enquête van ING, de ING International Survey (IIS).¹

Belgen weten over het algemeen weinig over cryptomunten

Om te weten te komen wat de Belgen zoal weten over cryptomunten, werden er in de enquête vijf stellingen voorgelegd die de ondervraagden als juist of fout moesten beoordelen. Hieruit blijkt dat een meerderheid van de Belgen "ik weet het niet" antwoordt op vragen zoals "Wat is een digitale munt?", "Is er een centrale autoriteit die de cryptomunten controleert?". Gemiddeld 51% van de Belgen kan niet antwoorden op de vragen, wat veel meer is dan alle andere Europeanen (37%). De Belgen moeten vooral het antwoord schuldig blijven op de vraag of er een centrale autoriteit is die de cryptomunten controleert (67% antwoordt dat ze het niet weten) en 28% denkt ten onrechte dat er slechts een handvol cryptomunten bestaan. Bovendien is minder dan de helft van de Belgische ondervraagden (49%) zich ervan bewust dat cryptomunten in waarde kunnen schommelen.

51% van de Belgen kan niet antwoorden op vragen die peilen naar de kennis van cryptomunten.

Gr. 1 De meeste Belgen weten bitter weinig af van cryptomunten

Is het volgende een kenmerk van cryptomunten?

Bron: IIS ING

Om meer te weten te komen over cryptomunten, maken Belgen doorgaans gebruik van de traditionele bronnen van informatie, op een relatief passieve wijze. Zo zegt 43% van de Belgen dat ze hun kennis verworven hebben via de media en 7% via sociale media. Slechts

43% van de Belgen haalt zijn kennis over cryptomunten uit de pers

Charlotte de Montpellier
Economist
Brussel +32 2 547 33 86
Charlotte.de.montpellier@ing.com

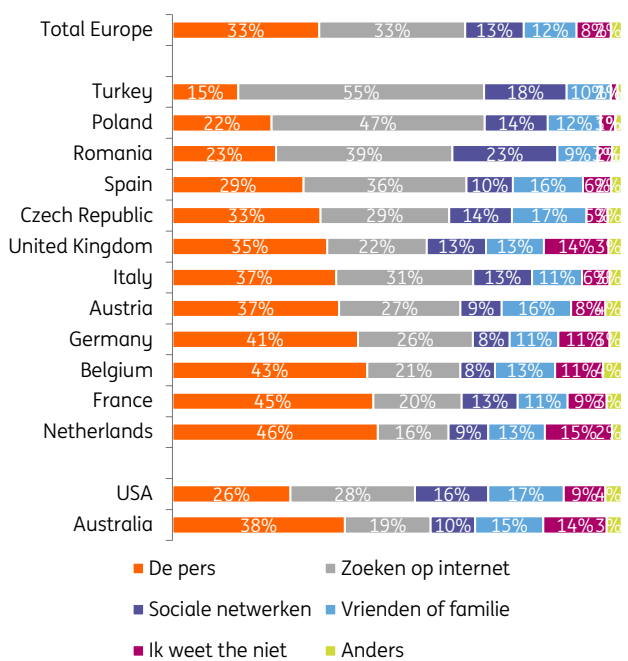
¹ De ING International Survey is een internationale enquête in opdracht van ING over het gedrag van de consument in 13 landen van Europa, de VS en Australië. De enquête werd tussen 30 januari en 11 februari 2019 uitgevoerd door onderzoeksbureau Ipsos bij 1000 Belgische volwassenen die via internet ondervraagd werden.

13% van de Belgen zegt dat ze hun kennis over cryptomunten hebben verworven van hun onmiddellijke omgeving. De Belg lijkt niet echt geïnteresseerd om zich actief te verdiepen in cryptomunten, zeker in vergelijking met het Europese gemiddelde. 21% van de Belgen verklaart actief op zoek te gaan naar online informatie om meer te weten te komen over cryptomunten, tegenover 33% van de Europeanen.

De Belgen zijn niet optimistisch over de toekomst van cryptomunten

De Belgen zijn net als de Europeanen onzeker over de toekomst van cryptomunten. Slechts 16% van de ondervraagden antwoordt bijvoorbeeld dat cryptomunten de toekomst zijn van online winkelen. Nog minder personen (15%) beschouwen deze digitale munten als een middel om waarde op te potten voor de toekomst. Een deel van deze antwoorden is wellicht te wijten aan **een gebrek aan kennis**. Op elk van de vragen over de toekomst van cryptomunten antwoordde een groot deel van de ondervraagden ten slotte "noch eens, noch oneens". Naast het gebrek aan kennis speelt het **volatiele karakter** van de cryptomunten eveneens een rol in de perceptie van de Belg. Door hun waardeschommelingen lenen gedecentraliseerde cryptomunten zoals de bitcoin zich niet tot een eenvoudige voorspelling (of een veilige belegging). Zo is de kostprijs van een bitcoin bijvoorbeeld gestegen van 900 dollar in het begin van 2017 tot meer dan 19.000 op het einde van 2018, waarna de munt kelderde tot ongeveer 3.000 dollar. Op het moment van schrijven is de bitcoin opnieuw gestegen tot circa 10.000 dollar.

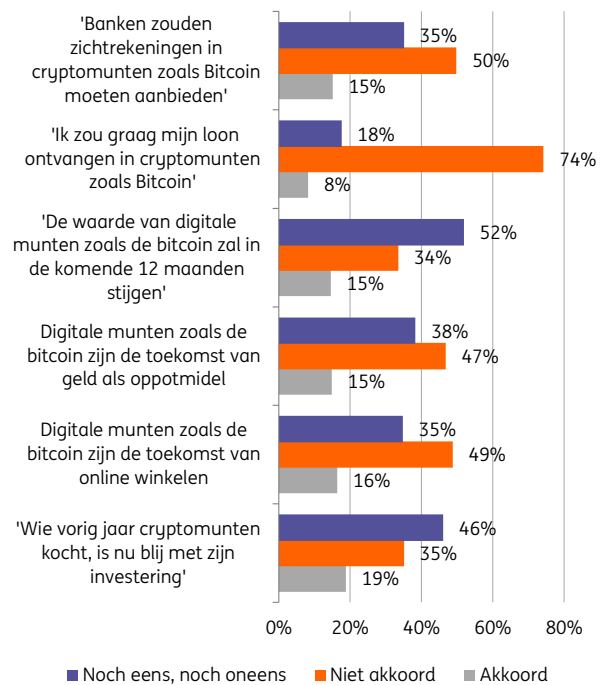
Gr. 2 Belgen hebben cryptomunten overwegend via de pers leren kennen.

Op welke manier hebt u cryptomunten leren kennen?

Bron: IIS

Gr. 3 Belgen hebben geen zin om cryptomunten te gebruiken en geloven niet in hun toekomst.

Bron: IIS

Belgen hebben geen zin om cryptomunten te gebruiken

Uit het onderzoek blijkt dat de Belgen hoegenaamd geen zin hebben om cryptomunten te gebruiken in hun dagelijks leven. Slechts 8% van de Belgen zou zijn loon in cryptomunten willen ontvangen, tegenover 74% die tegen zijn. Op de vraag of de banken zichtrekeningen in cryptomunten zouden moeten aanbieden, antwoordt 15% van de Belgen van wel en 50% van niet. Het lijkt er dus op dat een combinatie van klassieke bankdiensten en cryptomunten op dit moment geen optie is in België. Dit gezegd zijnde,

Belgen hebben niet echt zin om cryptomunten te gebruiken in hun dagelijks leven. 74% wil hun loon niet in cryptomunten uitbetaald krijgen en 50% van de Belgen is tegen bankrekeningen in cryptomunten.

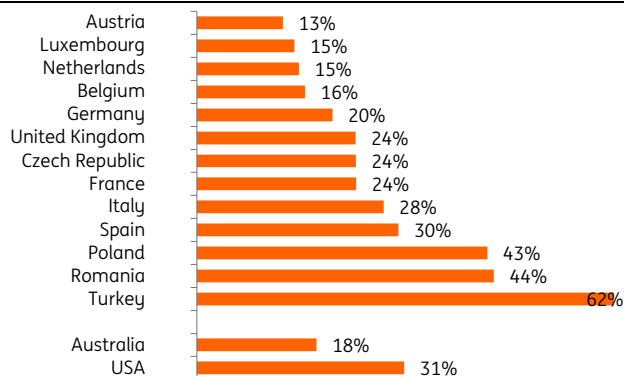
De ondervraagden die het meest weten over cryptomunten zijn ook de grootste pessimisten over het gebruik en de toekomst ervan.

antwoordt 35% van de Belgen ook "ik weet het niet" op deze vraag. Zij kunnen wellicht overtuigd worden van het nut van een bankrekening in cryptomunten indien deze cryptomunten zich verder zouden ontwikkelen en ze als nuttig, aangepast aan de financiële behoeften van de consument en betrouwbaar beschouwd zouden worden. Zo niet zal het combineren van klassieke bankdiensten en cryptomunten een moeilijke opdracht blijven.

De grootste optimisten zijn zij die er het minst van afweten

Overigens is het zo dat de ondervraagden die het meeste weten over cryptomunten doorgaans het negatiefst zijn over het gebruik en de toekomst ervan. Van de personen die goed antwoordden op minstens 4 van de 5 vragen over cryptomunten, heeft 42% een relatief negatieve visie over het verwachte toekomstige gebruik en de relevantie van cryptomunten. Binnen diezelfde groep van 'kenners', is slechts 20% van de Belgen optimistisch, wat erop wijst dat de meest geïnteresseerden in het onderwerp niet noodzakelijk de grootste voorstanders zijn. Van de personen die daarentegen het minst afweten van dit onderwerp, is 35% optimistisch. Het grotere pessimisme bij de kenners over het gebruik en de toekomst van deze munten kan gelinkt worden aan de resultaten van recent onderzoek². Daaruit blijkt dat personen die het meest onderlegd zijn op financieel gebied het best geplaatst zijn om het risico-rendementsprofiel van de volatiele cryptomunten te beoordelen. Ook is de kans 82% minder groot dat ze dergelijke munten bezitten.

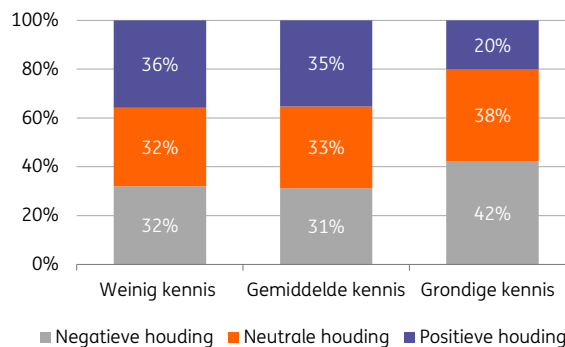
Gr. 4 De Belg staat niet positief ten aanzien van cryptomunten

% dat optimistisch is over de toekomst van cryptomunten

Bron: IIS

Gr. 5 ... en het zijn vooral de grootste kenners die het meest pessimistisch zijn

De houding wordt gedefinieerd als een index van de houding ten aanzien van cryptomunten die afgeleid wordt uit de antwoorden op de vijf vragen van grafiek 3.

Bron: IIS

Digitale munten hebben wellicht meer toekomst dan cryptomunten.

Digitale munten als alternatief?

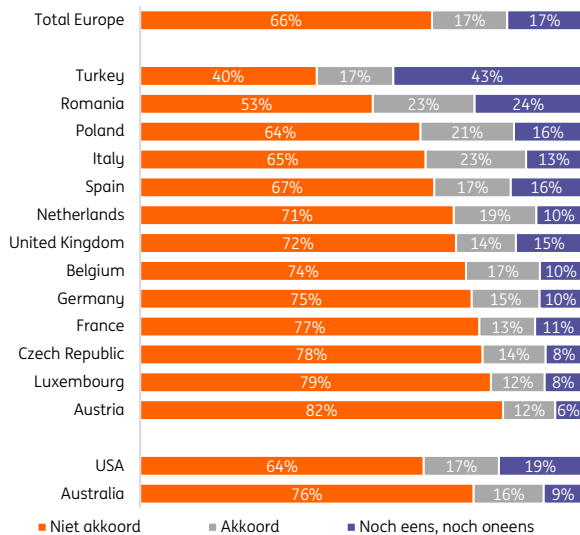
Afgaand op het beperkte optimisme en het gebrek aan kennis bij de Belgen over cryptomunten, zou men kunnen concluderen dat ze weinig toekomst hebben. Cryptomunten blijven immers volatiele en speculatieve activa die slechts gebruikt en gewaardeerd worden door een handvol geïnteresseerden³. Maar mogelijk kan er in de toekomst een nieuwe muntsoort ontstaan die meer succes zal hebben: de digitale munten. Deze zijn gedematerialiseerd (geen muntstukken of biljetten) maar worden beheerd door een centrale autoriteit, zoals bijvoorbeeld een centrale bank.

² <https://www.thinkforwardinitiative.com/stories/how-financial-literacy-affects-the-crypto-market>

³ Voor meer informatie over cryptomunten:

- <https://www.ing.be/nl/retail/my-news/economy/cryptocurrency-definition>
- <https://www.ing.be/nl/retail/my-news/economy/bitcoin-currency>
- <https://www.ing.be/nl/retail/my-news/economy/futur-cryptocurrency>

Gr. 6 Betalingen en sociale netwerken combineren blijft een uitdaging.

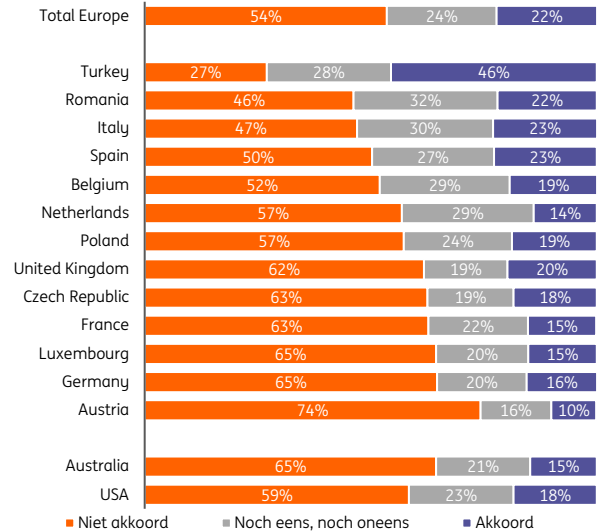
Bent u bereid om sociale netwerken te gebruiken om geld over te schrijven?

Bron: IIS

52% van de Belgen is tegen het afschaffen van cash geld...

... maar dat kan eventueel veranderen door de opkomst van digitale munten.

Gr. 7 Cash is nog altijd 'king'.

Gaat u akkoord met de stelling "ik zou liever hebben dat cash geld afgeschaft wordt."

Bron: IIS

Dit soort digitale munten kan veel sneller in zwang raken dan cryptomunten. Ze kunnen immers gepromoot worden door bestaande bekende merken, binnen het actuele financieel kader in plaats van daarbuiten. Toch is het weinig waarschijnlijk dat ze cash geld zullen vervangen, ook al mag men ervan uitgaan dat digitale munten steeds vaker gebruikt zullen worden. Uit de studie blijkt dat amper 19% van de Belgen akkoord zou gaan om cash geld af te schaffen, terwijl 52% radicaal tegen is.

Niettemin hebben onze enquêtes in het verleden telkens aangetoond dat gebruikers vaak redelijk negatief staan ten aanzien van nieuwe technologieën in de financiële wereld, tot ze steeds meer in zwang raken vanwege het gepercipieerde nut en het grotere vertrouwen dat ze genieten. Deze houding kan dus snel veranderen en zodra de nieuwe technologieën zich verspreiden, zijn gebruikers doorgaans sneller bereid om ze te gebruiken. Men mag deze resultaten van de analyse dus niet beschouwen als een leidraad voor de toekomst. Het zal in dat opzicht interessant zijn om de ontwikkeling en het succes van de nieuwe virtuele munt van Facebook, de libra, te analyseren⁴. Toen we de Belgen nog vóór de aangekondigde lancering van de libra vroegen of ze bereid waren om hun geldoverschrijvingen via sociale netwerken uit te voeren, antwoordde 74% van niet. Nochtans mag men ervan uitgaan dat de gebruikers van sociale netwerken heel gemakkelijk zullen overschakelen op de libra en de elektronische portefeuille Calibra. Het volstaat om een blik te werpen op de situatie in China, waar elke dag 200 miljoen gebruikers het sociaal netwerk WeChat gebruiken voor hun transacties, om te beseffen dat het groeipotentieel enorm is⁵.

⁴ Voor meer informatie over de libra: <https://www.ing.be/nl/retail/my-news/economy/cryptocurrency-libra>

⁵ Merk echter op dat de libra een nieuwe digitale munt is die geïndexeerd is op een mandje met valuta's. WeChat gebruikt een ander systeem: de betalingen gebeuren in renminbi, direct op het sociaal netwerk.

Disclaimer

Deze publicatie, opgesteld door de afdeling Economische en Financiële Analyse van ING België N.V. ('ING') is uitsluitend bedoeld ter informatie en houdt geen rekening met de beleggingsdoelstellingen, financiële situatie of middelen van een bepaalde gebruiker. De informatie in deze publicatie is geen aanbeveling om te beleggen en is geen juridisch, fiscaal of beleggingsadvies noch een aanbod of uitnodiging om financiële instrumenten te kopen of te verkopen. Alle redelijke maatregelen werden genomen om ervoor te zorgen dat deze publicatie niet onwaar of misleidend is, maar ING kan niet garanderen dat de informatie volledig is of de informatie meegegeeld door derden correct is. ING is niet aansprakelijk voor directe, indirecte of gevolgschade die voortvloeit uit het gebruik van deze publicatie, behoudens grove fout van ING. Tenzij anders vermeld, zijn eventuele opinies, voorspellingen of schattingen uitsluitend toe te rekenen aan de auteur(s), zoals deze gelden op de publicatiedatum. Bovendien kunnen deze zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd.

Mogelijk is de verspreiding van deze publicatie onderworpen aan wettelijke of reglementaire beperkingen in verschillende rechtsgebieden en wie die deze publicatie in handen krijgt, dient zich te informeren over, en zich te houden aan, deze beperkingen.

Op dit rapport zijn auteurs- en databankrechten van toepassing en dit rapport mag niet gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd worden voor welke doeleinden dan ook zonder de voorafgaandelijke, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van ING. Alle rechten voorbehouden. Aan de publicerende juridische entiteit, ING België N.V is vergunning verleend door de Nationale Bank van België en zij staat onder toezicht van de Europese Centrale Bank (ECB), de Nationale Bank van België (NBB) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). ING België N.V. is opgericht in België (ondernemingsnummer 0403.200.393 te Brussel).

Voor Amerikaanse beleggers: wie dit rapport wenst te bespreken of transacties wenst uit te voeren met de effecten die hierin besproken werden, dient contact op te nemen met ING Financial Markets LLC, dat lid is van de NYSE, FINRA en SIPC en onderdeel is van ING, en dat de verantwoordelijkheid draagt voor de verspreiding van dit rapport in de Verenigde Staten conform de toepasselijke voorschriften.

Verantwoordelijke uitgever: Peter Vanden Houte, Marnixlaan 24, 1000 Brussel, België.